

Nr 852

Av herr **Adamsson m. fl.**, om utbyte av beteckningen »övervakare» mot »kontaktman».

(Lika lydande med motion nr 749 i Första kammaren)

Inom såväl kriminalvården som nykterhets-, barna- och socialvården samt den psykiatriska sjukvården har olika organ möjlighet att föreskriva att deras klientel under viss tid skall stå under övervakning eller vara underkastad tillsyn av för ändamålet utsedd person, betitlad övervakare.

Sålunda innehåller brottsbalken bestämmelser att den som dömes till skyddstillsyn under prövotiden — vanligen tre år — skall stå under övervakning av en av domstol eller övervakningsnämnd förordnad övervakare (28 kap. 5 och 6 §§, jämförda med 26 kap. 12 §). Jämväl den som blir villkorligt frigiven från fängelsestraff — vilket vid straff på sex månader eller mera regelmässigt sker när 2/3 av strafftiden är till ända — skall enligt huvudregeln under prövotiden stå under övervakning av en av övervakningsnämnden förordnad övervakare (26 kap. 11 och 12 §§). Motsvarande bestämmelser gäller den som ådömts ungdomsfängelse eller internering i samband med övergången till vård utom anstalt (29 kap. 6 och 7 §§ resp. 30 kap. 9 och 10 §§, i båda fallen jämförda med 26 kap. 12 §). Närmare föreskrifter om dylik övervakning återfinnes i den s. k. frivårdskungörelsen (KK den 6/11-1964).

Enligt lagen om åtgärder vid samhällsfarlig asocialitet må domstol vid förordnande om intagning i arbetsanstalt under vissa förutsättningar förordna om villkorligt anstånd med verkställande av domen om intagning. Den som villkorligt utskrivits från dylik anstalt kan stå under övervakning i två år. I de nu angivna båda fallen skall brottsbalkens bestämmelser om övervakning av villkorligt frigiven äga motsvarande tillämpning.

Enligt barnavårdslagen må barnavårdsnämnd under vissa förutsättningar (25, 26 och 43 §§) förordna om övervakning. Om så sker skall nämnden jämväl utse övervakare. Om övervakning enligt barnavårdslagen finns en kungl. kungörelse den 28.10.1960 (SFS 593).

Enligt 14 § första stycket a) lagen om nykterhetsvård må nykterhetsnämnd för- må alkoholmissbrukare att viss tid fortlöpande upprätthålla förbindelse med av nämnden utsedd person (i 7 § andra stycket kungl. kungörelsen den 25.8.1955 med vissa tillämpningsföreskrifter till lagen benämnd förbindelseman). — Enligt 15 § nämnda lag må nykterhetsnämnd ställa alkoholmissbrukare under övervakning. Därvid skall jämlikt 17 § övervakare utses. Dennes åligganden är angivna i 11 §

nysnämnda kungörelse. Motsvarande bestämmelser gäller då villkorligt anstånd med tvångsintagning å allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare meddelats samt vid försökspermission och utskrivning före vårdtidens utgång från dylik anstalt.

Enligt 19 § andra stycket lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård må utskrivningsnämnd vid utskrivning på prov ställa patient under tillsyn av lämplig person.

I samtliga fall benämnes den person som skall utöva tillsyn övervakare. Titeln har diskuterats mycket, inte minst inom de lokala övervakarföreningarna. Ordet övervakare anses i alltför hög grad inge föreställningen om utövande av förmynderskap och inte ge en rätt bild av det arbete och ställning den för ifrågavarande uppgift därtill utsedda personen intar gentemot den som är underkastad tillsyn.

I sitt remissutlåtande över »Betänkande angående de enskilda övervakarna inom kriminalvården» har övervakarnas riksförbund icke kommit med något annat förslag än vad som framförts i betänkandet men anför: »Vi anser dock att ordet 'kontaktman' ger en bättre bild av vårt arbete, och är det bästa av de tre som nämnts i utredningen.» En mening som inte bara fått en allt större anslutning bland dem som är verksamma på detta område utan jämväl omfattas av en växande allmänhet.

Med åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att titeln övervakare inom kriminalvården, nykterhetsvården, barnavården, socialvården och den psykiatriska sjukvården ersättes med ordet kontaktman.

Stockholm den 28 januari 1969

Erik Adamsson (s)

Anna-Greta Skantz (s)

Mary Holmqvist (s)

Nr 853

Av fru **Anér** och herr **Eriksson** i Arvika, om upphävande av vigselplikten för präst.

(Lika lydande med motion nr 753 i Första kammaren)

Stockholm den 28 januari 1969

Kerstin Anér (fp)

Karl-Erik Eriksson (fp)

i Arvika
